

**XII Festival da Poesia no Condado / Salvaterra de Minho.
Outubro 1992**

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

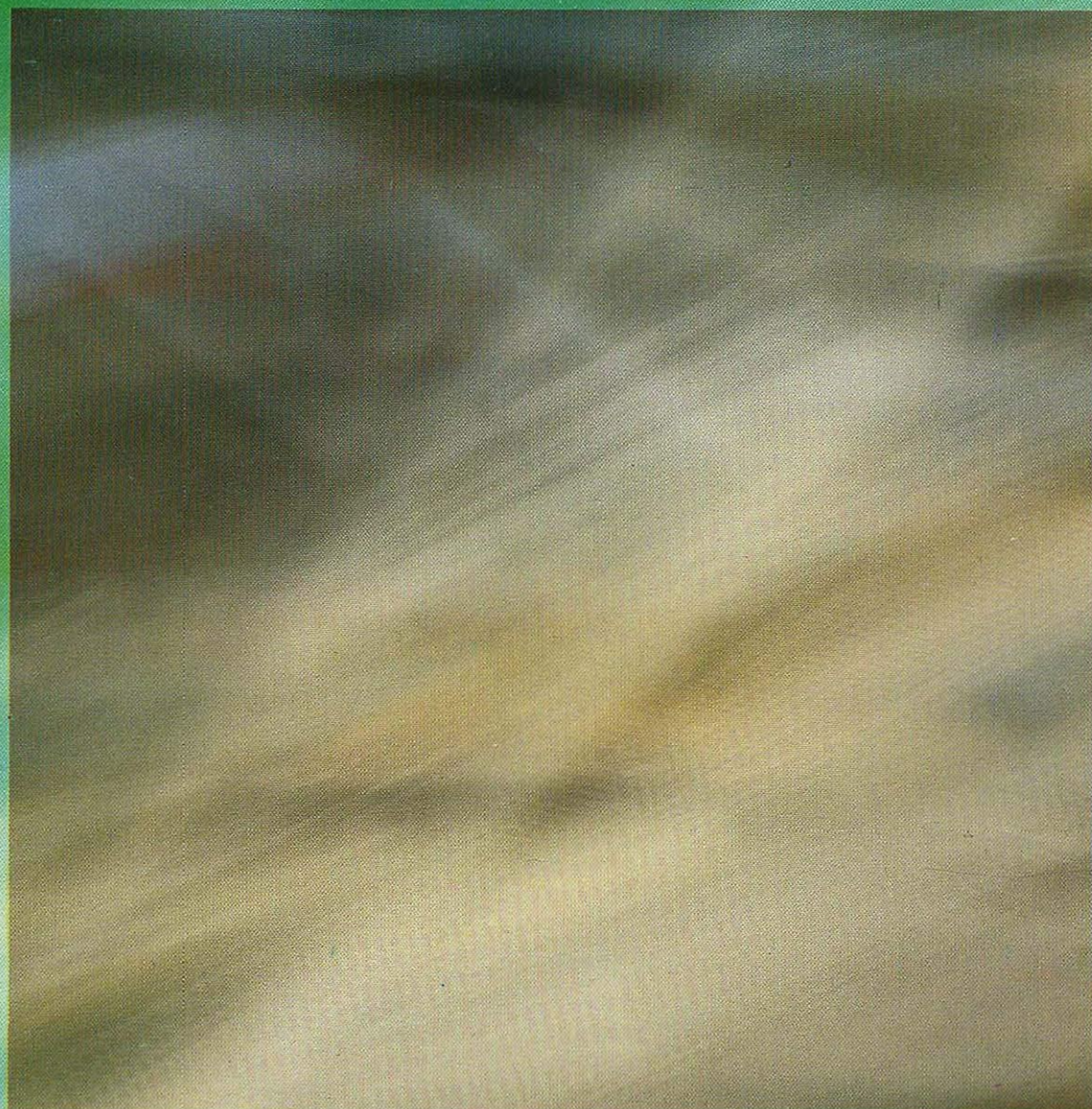
XII Festival da Poesia no Condado / Salvaterra de Minho. Outubro 1992 (2011 [1992]). Salvaterra de Minho: Sociedade Cultural e Deportiva Condado. Reedición en *poesiagalega.org. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/1525>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

XII Festival da Poesia no Condado / Salvaterra de Minho. Outubro 1992 (1992). Salvaterra de Minho: Sociedade Cultural e Deportiva Condado.

* Edición dispoñíbel desde o 7 de decembro de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

**XII FESTIVAL DA POESIA
NO CONDADO**

**SALVATERRA DE MINHO
OUTUBRO 1992**

EDITA E COORDENA:

Sociedade Cultural e Deportiva Condado

COLABORA:

Xunta de Galicia

Deputación Provincial de Pontevedra

Concello de Salvaterra

DESENHO:

Pepe Carreiro

FOTO da PORTADA:

José Ramón Méndez

IMPRIME:

Imprenta C. PEÓN - Pontevedra

D. Legal PO.: 273 - 1992

XII FESTIVAL DA POESIA NO CONDADO

SALVATERRA DE MINHO

11 OUTUBRO - 1992

A :

Antón Avilés de Taramancos

Ricardo Portela

Mario Granel e

Chichi Campos

Obrigado por formar parte na historia deste Festival.

S.C.D.CONDADO

....

Ser escritor en Galicia leva consigo non só a disciplina das letras e o desvelar recantos de fermosura e de ética, senón tamén a disciplina das armas. Non podemos ser escritores a tempo comprido como en calquer nación ben asentada na súa propia estrutura; aquí ao mesmo tempo que criamos frorituras coa palabra, temos de ergüer tamén, a pedra e canto, a arquitectura da nación que soñamos articular. Daí, a moitas veces pouca ou eivada produción ou o desasosego de ter que estar en dúas frentes de loita ao mesmo tempo. Tamén temos que escribir coa espada. Esta alegoría panfletaría é válida nos países que están agorgullando a súa identidade física e política, a súa independencia.

....

Antón Avilés de Taramancos

TO BE OR NOT TO BE

Ser ou non ser - eis a questom; será maior nobreza da alma sofrer a funda e as flechas da fortuna ultrajante ou tomar as armas contra um mar de infortúnios, opondo-lhes um fim.

W. Shakespeare

Sube ou baixa ? E um modo de estar ou umha forma ser ? Que fai o galego no alto da escaleira ?

Andar a voltas com a calaveira. Ser ou nom ser, estar ou nom estar, ser e nom estar, estar e nom ser. Eis o dilema ! Ser ou estar, estar sem ser, estar por estar, estar ao preço de nom ser. Somos e nom somos. Ser o que somos e em tanto que somos ser. Ser porque no ser nos vai o seguir sendo, Ser porque se é. Ser porque o ser é e a nada nom é. Nom ser por ser, nem ser "em ", ser "com" como deve ser.

Que fai o galego no alto da escaleira ? É um modo de estar ou umha forma ser ? Sube ou baixa ?

Baixar ou subir, ir ou vir, ficar... talvez só convir. Escaleira arriba ou abaixo um mesmo caminho a percorrer. O galego nunca está na mesma escaleira ainda que o poda parecer. A sua forma é o fundo. Mira para onde o galego mira, nom te fixes nos pés.

Sube ou baixa ? E um modo de estar o umha forma ser ? No alto da escaleira, que está o galego a fazer ?

Dormir ...talvez sonhar. Hesitar entre perder-se afirmando-se ou lentamente esmorecer. Desde o alto, mira o mundo com os olhos dos que ainda estão por nascer. Eis, galego, a tua razom de ser. Grava a ferro quente o futuro no teu ser. O sol e o rio som novos cada dia, o devir so é invençom, vontade, poder. Poder estar ou poder ser ? Ser poder para estar e ser. Deixa de duvidar, o que se poda dizer e pensar, deve ser. Nom te mires no espelho dos outros se te queres reconhecer. Ti es Ninguém contra Polifemo, razom contra a sem razóm, flagrância permanente, persistência no ser, pólem que aguarda um ruivo amanhecer.

Claudio López Garrido

G A L I Z A

R A F A V I L H A R

Nasceu em Cee, Corunha no 1968

EM VALES AFUNDIDOS

perdim un pouco da esperança
com que cheguei
a este amável território
jostregado sem clemência,
duramente jostregando
nas antas do silêncio
pola hostes inimigas
que transformárom
a lentura dos vales desta terra
en contra nos coraçons
a seca chama
acesa para nom morrer
ainda.

POUCO OU NADA SEI

da mudez do meu povo
porque tenho os ouvidos atordoados
pelas vozes
que conquistam as ruas.
Nom fingirei nunca
ser a rocha
que espera cair sobre as nossas casas
destruindo-as
com ironia.

DO CORPO A VOZ PARTIU,

emisária de mil anos
de terra sobre terra,
reino antigo de chuvas e irmandinhos
baixo jugo,
xebrados os destinos
da honra e a luz toda
asanhada,
e nom o sangue,
e nom a luta cruel,
desigual,
senom o silêncio desde a chaira
ou o lume nos peitos,
corações gastados,
um resaiivo de domínio
nas nossas bocas sedentas
desejando os muros,
elevando os urros
para outros tempos
e outras páginas.

M A R T A D A C O S T A

Nasceu en Vigo en 1966.

A Guillén

Da túa esfera un minuto cargado de palabras ,
da túa esfera en corazón enorme
transformada.

Da túa esfera cargada de experiencias que explicanse
no sangue do recordo emocionado,
un minuto soamente reclamara,
e falar así dos homes que loitan coa palabra,
dos homes que derruban inimigos co son ,
do home que na man leva a arma
da máis fértil poesía,
do máis quente son cubano para vencerlo opresor.

OS ANANOS DE GALICIA

Falan de amor baixo o fume que ondula
os grisados cabelos do aire aprisionado,
e modulan sons inconexos e duros
nos perfectos recunchos
da azul porcelana.

Falan de amor e queren ocultalo
¿Senten quizais o medo de non ser comprometidos?
¿De non comanda-la revolución inexistente?
Falan de amor e queren ocultalo,
pretenden que falaron de guerras e vencidos.
Chámanse a si mesmos loitadores,
recollendo exemplos de revolucións posibles,
estragando paradigmas de respecto
entre fume e auga e papel.
Chámanse a si mesmos loitadores
e contestan tódolos poemas líricos,
analfabetos en poesía,
non saben (¡ Gran segredo!) que o poeta é só un home.

Confusos e aturdidos os ananiños escoitan
conscientes dun pacto firmado sen palabras,
no fondo dunha sala rectangular e branca
onde ritmicamente respiran, durmindo,

en hipnopedía baixo o fume-chuvia.
O medo á verdade florece nos xarros
dos colocados libros sen estantes,
o medo á verdade e a se-lo que son,
orais e pasivos disertantes.

CLAUDIO RODRIGUEZ FER

Naceu en Lugo en 1956.

POESIA. publicou os libros "Poemas de amor sen morte", "Tigres de ternura", "Cine poemas", "Historia da lúa", "A boca violeta", "Lugo blues" e "Cebra", así como reuniu toda a súa poesía erótica en "Vulva" e antologou parte dela en "A muller núa".

NARRATIVA. Publicou varias coleccións narrativas, reunidas no libro "Meta-relatos" e seccións de "Os paraísos eróticos" en diversas colectáneas "Contos eróticos" e "O relato breve".

ESTUDIO. Entre os seus estudos literarios figuran os libros "Poesía galega", "Arte literaria", "A Galicia misteriosa de Angel Fole" e "Antonio Machado e Galicia". Fixo edicións intrudicidas ou anotadas de Fole "Contos de lobos", Valente "Cántigas de alén", Castelao "Verbas de chumbo", Dieste "Guerra literaria", Ferrín "Con polvora e magnolias" e Novoneyra "Os eidos", as dúas últimas con Carmen Blanco.

Colaborou en libros e revistas dentro e fóra de Galicia e coordinou o volume "Comentarios de textos contemporáneos".

E catedrático de Lingua e Literatura Españolas de bacharelato e, tras dar clase o pasado curso como profesor visitante na Universidade da cidade New York, exerce actualmente no Campus lucense da Universidade de Santiago de Compostela.

O QUE QUEDA DOS TIGRES

O amor é ao tempo o que o tigre é ao espacio

BATAILLE

Ardido o raso lume do meu corpo
eu son un tigre azul que se desfixo en chamas.
Ti es ao poema o que a ternura ao tigre.

O que queda dos tigres é o esconxuro
para que os meus versos te apreixen verba a verba
cal brazos que te abracen como tigres de ternura.

O que queda dos tigres é o enigma
que se verque de amor ouro albariño
ou vermes de lume e lobo como tigres.

O que queda dos tigres é o ámbito
percibido nas apertas infindas cada noite
en que o alén enche aos tigres de ternura.

O que queda dos tigres é a tua patria:
Compostela amence sempre en outro mundo
e o meu corazón relouca de amor e dinamita
e danme ganas de berrar ao verte tan espida
que te quero independente como se foras Galicia.

FILLAS DE LUZ

Viñéchedes candeais no bronce atlántico
espidas espirais da xerfa e do trisquel.

Viñéchedes no amor ao labirinto
como soles debullados polas harpas.

Viñéchedes no son dos olifantes
con recendos de lontras e de cervos.

Viñéchedes nas ondas dos teclados
como dunas dos pozos do nordés.

Viñéchedes con diademas de moreiras
e rosetas ogámicas na pel .

Viñéchedes concéntricas coa lúa
como torques sobre o colo dunha garza.

Viñéchedes desde antes da memoria
tatuadas por un saxo de neón.

Viñéchedes a trocarme nun deus celta
no castro en que viñéchedes de luz.

XOSE M. ALVAREZ CACCAMO

Naceu en Vigo en 1950

ANTON AVILES CAMIÑA DESCALZO

Anda Avilés polo altiplano, ingrávigo descalzo
 e vai collendo do ar noticias publicadas por tristura
 da súa voz e da paixón que inverno rouba sen dereito

O seu día de hoxe está no vento con Urbano Lugrís
 e andan os dous sen peso polas ruas da Coruña liberados, liberada branca
 cidade illa
 que os mortos reconstruen porque están fortes de secreto soño

Antón traballa agora versos novos con instrumento de boca para cantar
 e publica bandos árdegos en papel de seda
 e apaña paxaros brancos das cornixas cimeiras do souto
 e labra sen esforzo só con dedos sinalando campos campos campos

Escrebe cartas e caligrafías aéreas que din Meus benqueridos :
 xa estou nas torres coa miña nai pan de raiz
 e cos amigos felices regresados
 a unha pátria altiva que por fin se chama Serra do Barbanza
 e vexo-vos a todos desde o cimo

E nós damos resposta puntual : que teñas moita paz
 e moito tempo despois desa ferida
 da desventura, Antón ,que non era para ti

Anda Avilés ingrávigo descalzo sen mancar-se
e nós tocamos o arrecendo provisório do verán como se fose sempre
e ás veces sentimos que triste non ter a Antón aquí para falarmos
desta brisa de viño azul que move as velas do foque á escandalosa e perguntar-
che
cómo cantaba o vento nas ribeiras dos rios desatados
e a qué saben as froitas bravas do mundo por onde vas descalzo
sen querer saber a ónde

San Adrián de Cobres, xullo de 1992

M A R I A X E S U S P A T O

Nacín en Ourense , en agosto do ano 1955. Publiquei os meus primeiros poemas na revista ESCRITA, dirixida por Margarita Ledo Andión. A continuación publico na " Escolma de Poesía Galega (1976-1984), en Luzes de Galiza, Festa da Palabra Silenciada e Andaina

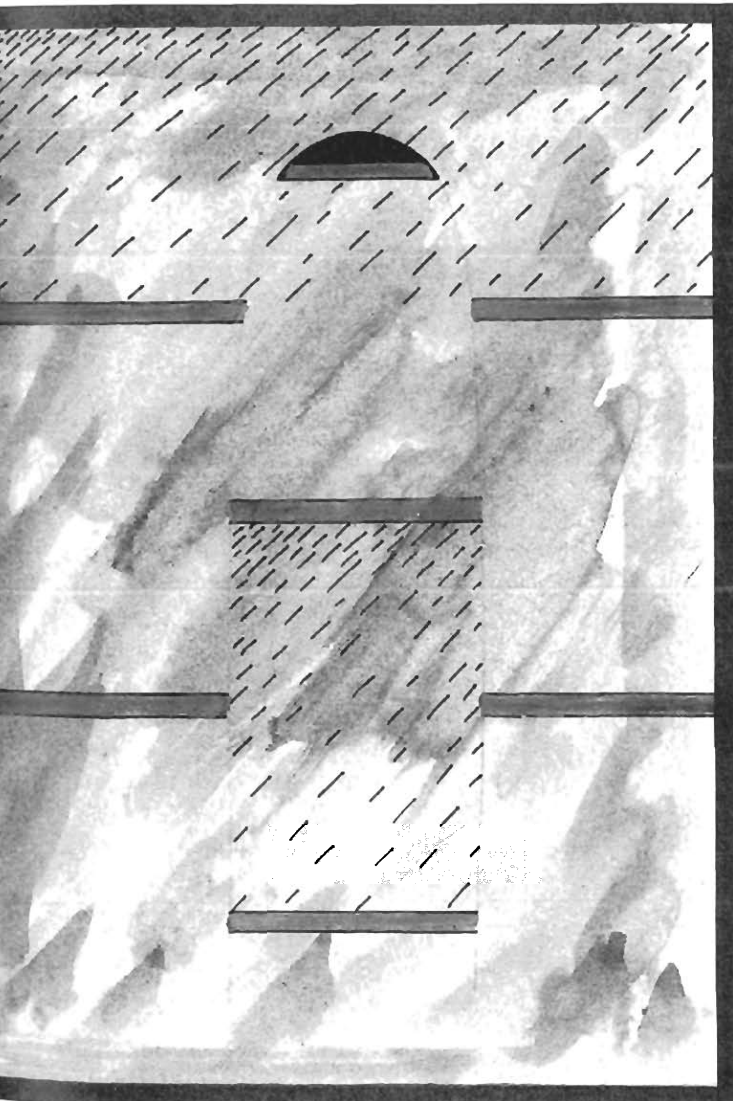
Escribo : A Cinza do Escorpión

Uránia

Heloisa

e traballo actualmente no libro de poemas " Fascinio "

Entre outras cousas considero que o meu traballo poético é fundamentalmente o compromiso con esta lingua, con esta Nación. Lingua que me leva máis ala das palabras, que se escribe no meu rostro, nas miñas mans, por ela mesma e que me desborda, que se desborda a ela mesma, e desborda a esta Nación.

Endexamais voltara o enxámio baixo o ceu do paladar
camiñar
vermella
continuamente
abstracta

o corvo delira un alfabeto declinado unha arte para enmallar estrelas

Alén da linguaxe; é
Sputnik

pensar na putrefacción do corpo desde un discurso sobre a forma
Cáliz que perdida a base mantén aínda o equilibrio

Todo texto enuncia unha retirada
o xesto de pousar o corno
os pandullos a bater no mar

No estrelecer
ardora.

Na orixe está a perturbación

Na orixe está a perturbación
 a perturbación é a linguaxe
 a incapacidade da linguaxe para dicir os nomes do real.
 A morte está no pensamento
 na incapacidade do pensamento para construír a sintaxe do real
 e así dese xeito e para sempre aniquiladas, aniquilados.
 Abandonados, abandonadas desde a orixe polos nosos pais,
 as nais definitivamente cegas,
 pola incapacidade dos nosos pais para recoñecer as cousas do real.

A cor granate dos meus pantalons vaqueiros
 o verde frío, metálico das baldosas da cociña

estes zapatos fermosísimos,
 punteira e talón en serpe
 o resto de tafílete crema,
 poidese de non estar suxeita ás musas, mercan un bolso a xogo.
 Non consigo, morena, manter-me a flote sobre eles,
 incapaz de manter o status,
 incapaz, por outras causas diferentes, de ensinar aos meus alumnos
 o mínimo ensinábel.

As miñas conversas con Alexandra
 -este é Shongoku

Lua sen ollos
 lua de tronada.

Eu : lontra
 ROBALIZA.

MARGARITA LEDO ANDION

Naceu en Castro de Rei (Lugo) en 1951

E vén ese tempo todo

frío

e negro

Lebre que sente a cabeza enchérselle de sangue

gorxa

sen paraxe

gorxa que devala cara o gume afiado da galgada

e o barullo cesa.

E vén ese vento todo

cheo de contrasinos

coma mimo de prendas

Dedo que ampla as ás por sobre do peirao

e por sobre do tacto caxemire que enxordeceu

- meu aletexo intimo -

apenas, as detonacións.

A N X E L E S P E N A S

Naceu en Teixeira (A Coruña) en 1948

Ser soio duas verbas doentes
 estremecéndose na bris
 un paxariño lene no lume das espigas
 ou o resol da risa dun neno

sobre a auga

Ser

esta volvoreta de ar
 que se fai música nun lonxano clavecín:
 música do tempo ido
 que se escoita no hoco do pazo esmendrellado,
 aquel remolque vibra no bosco
 ¿Onde a raíña da alma?

Ser

esa pinga de orballo sobre o trevo,
 un diamante sin peso

Ser

tanto amor valeiro,

- Lao Tse, ¿ónde o éter ?-

Ser

cecais aínda, pedra que rola
 polas fendas do espacio
 e cristaliza un doente corazón inamovible,
 unha xema estarecida nas entranas da noite,
 un namorado feitizo de cuios salgados beizos
 soio o vento do inverno coñece os máis agres sospiros.

Nos hipoxeos da noite agardades,
memorias arrombadas, esqueletes de antergos,
sementes cubizosas dun novo amanecer

Si me sinto cair ata esas furnas,
eses vans que foradan o valeiro
deste vivir ou soño que me deron,
é porque alí berrades e pedides
o meu amor
que á morte se encamiña.

Fíxose a noite pecha no meu canto.

I eu que fora un solar SI espallado,
un abrente apertante e garimoso,
tiven que decir ¡NON!
pois soio a sombra
deu acougo e cobixo á miña mágoa

No arredor dos meus eidos
oubean cans doentes sin paraxe,
desalmados oubean
! Non quero ouvilos máis,
quero o silencio
dos mortos bós do noso Camposanto.

RAMON CARIDE OGANDO

Naceu em S. Cristovo de Cea, 1957 .

A súa actividade abarca o ensino, a creación literaria, a plástica e a animación cultural.

E autor, entre outros, dos libros "Paisaxe de verde chuvia" (1986), "Tudo quanto há no mundo"(1989),"Os ollos da noite" (1990) e "Crónica de sucesos" (1991).Cos dous últimos foi un dos introductores da "serie negra" ou literatura neopolicial na narrativa galega.

RETORNO

Do meio da tua entranha nasce
 um ceio e um berro que se perde
 buscando a flor murcha, a neve
 escura, a brilhante areia, pó da vida
 infinita,... E percuro-te; sabe-o,
 marmuriando lenes imposíveis.
 Um aneio sem comezo arrastra-
 me e leva-me a tí.

porque tí naciche
 merece a pena existir
 erguer-se do leito tépedo do sono
 e seguer inda eiquí agora

amor,
 porque tí naciche
 a vida pode
 viver-se e o teu ventre trae-me a ledícia
 e o teu seio a esperança
 o ceio que já nom nos prometem
 -é absurdo e vam falar de amor-
 pero tí és
 e por isso
 merece a pena caminhar
 sentir o sol o vento o frío a água

a pesar de que lhe imos fazer perdoe
já sabe vostede a vida é assim
tomando em conta que coisas passam
existem teus dedos e tua pele e tua boca
existem tua presença tua ausência teus olhos
e nom preciso deus nem futuro
quando te sinto cerca.

A Lula

XOAQUIN AGULLA PIZCUETA

Nado en Pontevedra o 13-11-1956.

(Prosa e poema de AO PE DA NOITE, libro de próxima aparición)

As rutas establécense no tempo e coas xentes, adequerindo nomes singulares, cun horario case cronométrico e unha constante xeracional. Se escolles mal a hora, atópaste cun soliloquio e a sensación de terte equivocado de sitio, para que unha hora máis tarde estea rompendo a xente. Se o lugar corresponde a xeración distinta, serás ignorado ou contemplado como un intruso; se estás acorde co ambiente esculcarante minuciosamente.

Os días sucédense a longo do ano cunha certa constante, relacionados entre sí. Mércores é de avogados que tocan varios instrumentos e improvisan unha pequena orquesta nun local de paredes graníticas, moi lóbrego e frío, que durante dúas horas augura un cheo, pero que o resto da semana é pasto da desidia.

Hai lugares con certo magnetismo, e as voces roncadas cantan desde o máis fondo, gaveando o tempo polo cano da gorxa ata espallarse no ar e esvairse.

Hai locais que semellan unha grande feira, con dous pisos, e por veces con orquesta. Dáse cita o gado máis variopinto: policía, lorchas e lorchos, viúvas, solteironas ás que xa lles pasou o sol pola porta, xente sana, despedidas de fin de curso, e un sin fin de circunstancias humanas...

Fóra, os funcionarios da noite regan as rúas e os coches, recollen o lixo, controlan os excesos, as direccións prohibidas. Nas esquinas, o lumpen trapichea co corpo e alma numha simbiose controlada e permitida polo sistema.

A primeiros de mes, os bingos están sellados coma os barcos, e a ilusión de ser rico encandila horas e horas a mulleres e lunáticos, nun dos máis estúpidos xogos que hai baixo das estrelas.

Seguir narrando é remexer sobre o mesmo, con maior ou menor fortuna; é adentrarse nas calexas escuras da alma, é perderse innecesariamente

...

(HOMES-CABALO)

En cada home galloupan
tres cabalos na noite,
tres rédeas governan
no día interminable.

O cabalo que cré ser,
semental que percorre
a fraga de alimañas
e defende a dentadas
o verde día a día...

O cabalo que fitan
os outros na badía,
soerguéndose no souto
e desafiando ás estrelas
e o pelo con gomina...

O cabalo que é de certo,
que galloupa nel mesmo,
que predomina en todos,
xenético e domado,
decidido na noite

e fero coas distancias,
destemido nas sombras
e bravo cara á morte.

O cabalo é de certo
nas pegadas e no vento...
A égoa é artificio,
outra caste de besta...

Nunca serán o mesmo!.

MANOLO FORCADELA

Nasceu en Tomiño, Pontevedra, em 1958.

Devoto son de ti,
ferida sombra ignota,
e todo canto tocas ou celebras
pertéceme se o soñas,
se vés nun voo de lentas multitudes
tanxendo as arpas loucas
por rúas do interior.
E logo, xa chegada,
na casa me nomeas,
aspiras a centrarme no silencio
e encher de breves ecos que se abaten sobre min
a dor que a túa presenza rememora.
Debuxo escuro, selo
de tinta renegrída,
lutuosa comitiva das árbores á noite.
¿ Quen son cando aproximás a daga á cicatriz?
¿ Quen se de regreso das vodas acompañas
as virxes ata as cámaras de cinza
e o sangue vertes ávida no leito ?
As aves máis malditas que ama o corazón
pertécenche se teñen reflexos das túas augas.
Se a chuvia vén lixeira e o próspero luar
erixe a túa cantiga nos outeiros
ti brotas como o vento dos bosques conxelados

e entón procuras cantos que eu tiña por perdidos
nalgún remoto bairro da paixón.

Persegues toda estrela e o escuro máis cobizas
que aqueles que te ornan nos seus templos
oh tebra feita deusa, nupcial esquecemento,
enigma dos meus túrbidos fracasos.

Eu son o que te honra e leva como flor
no alto da súa fronte,
o arcano que sementas nas veigas da loucura.

Un lirio apodrecido que xa ninguén dispón
nos túmulos, nos lares,
a forma que o meu canto teceu para fuxir
dos pozos da doenza.

Eu son o falecido, aquel que non se enterra
nin deixa que o seu corpo dixiran os avutres.

Cadáver do que fun, deséxote, mistérica
dona alba de corpo lunar,
leonada serpe, grilo en canto.

¡ Ah ! , se un día te negares a ser parte do outono
e entrar coa túa viaxe de nubes nos meus eidos,
darei que fun vencido, que perdín
as árbores e o ensoño, que nun barco
andei na túa procura sen ter guía nin rumbo.

Que todo foi negado.

E acaso cando cheguen as dádivas da aurora
e o vento arrinque os restos dos últimos valados
eu hei ficar aquí, prendido a esta soidade
que emerxe desde o incendio das augas,
ollando como as torres do palacio se derruban
e medra o mar e a tarde.

E se hei sentir o voo das prístinas labercas
deitando o sopro lento da súa viaxe derradeira,
ornadas co vapor que abrolla das algas,
porei por sempre as cinzas dos versos máis antigos
no linde da túa pel.

E un bálsamo de morte será todo o presente
da miña despedida.

Mais cálmame, consola
a fe que te manteño
ou énceme de viños que un día as de beber
e dáme da túa gloria aquel brasón cincento,
o mesmo que che ofrezco con flores xa queimadas.

Procura que as túas dádivas non caian no deserto
nin deites sobre a pedra os gráns da túa tristeza;
que sexa o voo da flauta sentido como un soño
aquele que te aproxime ao límite do tempo.
Que teñas tratamento de alteza entre os viaxeiros
e, errante, vexas lonxe os mármore de outono.
Os ríos non se afasten da rota que percorras
nin haxa máis estatuas ou piras para o rito
que aquelas que prodiguen o ensoño da visión.
Non deixes que te venzan os émulos de Baco
e acampen nos teus eidos as túrbidas palabras
que erixen como doa ao deus da súa ebriedade.
Se fiel ao meu consello e adéntrate no bosque.
Camiña entre os salgueiros e déitate a durmir
sobre a mesma ribeira que brinda un remanso á corrente.
Devoto dos que ateigan de viño as túas adegas,
deixa abertas as billas e baña os teus pes
mentres ollas fluír todo o ouro das vides
e un regueiro de lúas se inclina a beixarte na fronte.
Contempla desde lonxe o incendio do palacio
e non deas auxilio aos que corren con baldes.

X. A N T O N L. D O B A O

Quédame un frouxo anaco de camiños eléctricos
pra beber na tempa xeo doutras canles pechadas
cargo a andar nas victorias de inimigos amantes
que oufegaron na lama cada lingua en xermolo.

Fago o test cada hora dos cadrantes perfectos
porque o teito da noite esgazou coma un feble
fume aberto en espera de esperar outros días,
como o tempo non chega fago miña a derrota
de todos cantos vemos como o sol nos enchoupa
de purrela mallada e de sangue agoirado.

Miña terra, barral, campía de ollos mornos
cara a ti fun chegando como un neno afogado
viaxando en poemas que me encheron a boca.

Para o sol que me toca falar nesta ruin casa
pecho a fiestra de golpe e bato a madrugada
como bate a miseria no faiado das almas
mortas, das armas bravas. Cómpre corta lo rostro
dos compañeiros tesos en cada barricada;
a barricada é gavia pra esculca-la mirada
de cada fraga enxoita, de cada man ciscada
na lareira dos soños dunha terra que cala.

VOCACION

Nohawk terra santa queimado golf
 aluado negro pantera norte sur
 petróleo khemer vietnam indio morto
 reserva historia lingua lume
 fóra fóra combate New York Times
 aldea universo leste voz
 vocación leste leite morte ferro
 arriba selva galego linguacádavo
 sol surf USA senta eléctrico
 españa gaña campá marea mar aberto
 monte aberto boca leria
 fervenza napalm cativo guerra
 América Africa Galicia leiras
 mapa lección fronteira pelroxa dólar
 estrela monstro David intifada
 suor salitre solpor américas galegos
 ladrillo chouza piorno
 xistra metralla carne papel resignación
 sol cabrón silencio abeiro bágoa
 sachó xiringa riomiño noite
 ocupación demócrata muller muller
 femia cuberta

cheira a cadáver na fería serodia
na eira cheira restroballo conforme
mohawk sen plumas puño e ferruxe
árdelle o eixo á mañá do templo
féndelle os ósos ó tempo alleo

Galicia, rébelate, rebenta

Galicia, barricada

A TRIBO DOS VENCIDOS

A tribo dos vencidos arreda os ollos
 e aparta a man, cisca os cabelos
 pola area, sacha en granito cada lúa,
 tódalas beiras de todos, tódolos días.
 A tribo racha os siliencios con golpes de pandeiros
 e foxe, esculpe no horizonte da néboa
 o poema da historia do seu sangue
 esquecido. A tribo dos vencidos roe na treboada.
 Índixenas de lume, aborixes de metal,
 mergulladores dunha rúa
 que non reza nin no mapa das derrotas,
 sómosvo-lo barco bébedo dunha noite que non pasa,
 que non dá pasado, que dura e dura, noite rexa.
 A tribo escava na lúa con boa zunia
 porque atrás do silencio vén a morte.
 Tribo sen boca de seu, sen lar, sen tribo,
 negros do mundo, andades, andamos coa beiramar
 e o monte nas costelas, coa voz tomada,
 sómo-lo cervo, sodes, o cervo que ferido foxe
 do mar que o espella en ferro e cemento.
 Tribo de sal acouga a madrugada,
 anaina a man do norte, fura e esgaza,
 que o bico dunha terra aberta en lama
 abre os ollos fermosos, abre o berce
 dunha nova mañá de rúa nova,
 dun novo camiño de tribo erguida en avanzada.

R A M I R O F O N T E

Nado en Pontedeume en 1957. Ten publicados os seguintes libros de poemas: "As cidades da nada" (1983), "Designium" (1984), "Pensar na tempestade" (1986),

"Pasa un segredo" (1988), "Adeus norte" (1991), "Escolma poética" (1991).

A súa obra poética está recollida en diversas antoloxías de poesía galega e peninsular e recibiu, o Premio de crítica Galicia, o Premio da crítica española, o Lousada Diéguez e o Premio Esquíu.

En narrativa ten publicado: "Catro novelas sentimentais" (1988), "As regras do xogo" (1990) e "Aves de paso" (1990).

A súa obra crítica e ensaística sobre autores como Luís Pimentel, Celso Emilio Ferreiro, Otero Pedrayo, Ramón Cabanillas ou Fermín Bouza-Brey está repartida por distintas revistas, volumes colectivos e edicións críticas.

Vive en Vigo, cidade na que é profesor de Lingua e literatura Galega.

DESAMOR DAS CASAS

As casas non se queren,
Pero están todas xuntas estas casas.

Failles ruído ós íntimos segredos
Unha fonte, na noite solitaria,

E a lúa brilla sempre para todas,
Diríxeas humildes cara ás albas.

Xa non se queren estas casas xuntas,
E con tantas xenreiras non se aman.

Por tódolos seus mortos un a un
Choraron as campás tódalas bágoas;

E na estación da flor, nas novas rúas
Os noivos desafiaron as espadas.

As casas nos invernos, nos veráns
Seguían desamándose, apretadas.

¿ Será tal vez pecado
Desferrollar as portas, airear
Os cativos rancos, descegalas ?

¿ Seguirán sen quererse
Valeiras, xa na paz, deshabitadas ?.

Non se queren as casas
Branças.

BYRON MORREU POR GRECIA

Byron morreu por Grecia. E foi un soño
Erixido á súa imaxe:
Urdido a semellanza da súa vida vivida.

Ti non podes morrer
Nin pola mala terra, por mudala
En benéfica, aberta e xenerosa,
Nin polo ceo rebelde do teu corazón
Que precipitou tódalas causas.

Xa ninguén o merece.
Para outros tornarán os tempos da semente,
Da colleita e do froito.
E os teus ollos
Ficarán selados pola propia terra,
Polo profundo,cego, irrevocable.

X E L A A R I A S

Nasceu en Lugo, no 1962.

INDEPENDENCIA I

Convoca a palabra e chama a distancia
co eco ós retrasados.

Pregúntalles por que decidir inclúe acordar
e resolverse,

por que só elixe quen é dono
da fame e a opulencia que conteñen
tódolos poemas das patrias todas
-acollidas ou rexeitadas-.

Convoca a palabra e sabe
que escribe-la letra dos des-terrados,
que apostas entre os dedos dos satisfeitos.
Independencia, dis,

só es unha area que está de máis
na democracia telediaría desta escena,
así nos borran.

INDEPENDENCIA 2

Independénciome para que eu saiba
onde quero estar atada, onde
as fronteiras ou a morte das fronteiras,
onde
a man espada levanta e anota
media terra, media historia, media
lingua desmedida que non usa
máis có silencio da espera en media guerra.

PAISOS CATALANS

EMILI ROSALES

1968, Sant Carles de la Ràpita (Tarragona)

Licenciado en Filología Catalana pola Universidade de Barcelona. Autor de dous libros de poemas: Ciutats i mar (Columna, 1989) , Els dies i tu (Premi Salvador Espriu, Edicions 62, 1991).

Colabora como crítico literario no semanario El Temps e o jornal Avui. Traballa no mundo editorial barcelonés. Co-dirige a revista cultural Tresmall

DIES DE PLUJA

És dissabte i potser plourà
Potser plourà i m' arredossaré
en un poema on pugui conjurar
la teva absència que sura
invisible per tota casa.
Plourà i potser escriuré
els versos més tristos
sobre la vida absent.
A la nit, quan ja no plogui
i una pau neta faci
els carrers calmosos, sortiré
i caminaré molt a poc a poc,
a poc a poc i esquivant els tolls,
com qui s'inventa un altre temps
on els dies i tu no fóssiu tan feixucs.

SOMRIURES FUGITIUS

Massa cruel arribava cada matí
l'hivern, els dies en pus no corrien
i ja no t'esperava a la boca del metro.
Però a la fi van glaçar-se els records;
el més dur no va ser morir,
va ser més amarg esperar de nou
la vida en el fons de la primavera.
Hi havia nits inacabables com udols,
hi ha haver absències com espases
encara que també somriures fugitius
i ports assolellats, amables.
Després van passar el fel i el temps
i van tornar els ulls de pau, els llavis desfici.
Però un dia una espurna de no res
podria encendre la foguera dels records
i ho tornaria a perdre tot en una nit.

PLENITUD

Presència callada de fragors passades,
vaporosa sala que vessa llum malva,
s'allisava poderosa la mar:
jo me'n tornava discretament endins.
Passaven els estius de plenitud dels cossos,
nedàven a glopades lluny del temps,
venien els estius de samarretes blanques,
la música del tacte desbocant-se.

Van despertar-te els temps i la intempèrie
per fer-te caure al braç de la memòria:
el teu amor mai no serà tan gran
que puguis submergir-te dins l'oblit,
només si saps això un dia et serà donat
poder sentir la tremolor més ténue d'un cristall,
la força subjugant asclant-se d'una onada.

AMICS

Hi ha nits que no ve mai la son
i repasses els llibres que et vénen a mà.
Llegeixes i llegeixes i et distreus del pensament
que tots els amics ja dormen
i es inútil evocar les vetllades
en qué us sentieu cómplices en la conversa
o en els silencis de mirada intensa;
una cervesa, una altra, i semblava
que us hagués de sostenir la calidesa.
¿ On deu ser cadascun d'ells ? ¿ En quina cambra
i amb quin pretext insomne ?
Ara no hi ha sinó tancar el llibre
d'aquell poeta que estimes
i deixar-te prendre per la son:
d'aquí a unes hores aquest instant s'haurà esvait
i el món et reclamarà de nou furiosament.

ISIDRE MARTINEZ I MARZO

(València, 1964)

* 1986 : "La casa perduda", publicacions El Cingle, València,(premi Senyoriu d'Ausiàs March).

* 1987: "Inici de les hores", pròleg de Vicent Andrés Estelles, Edicions 62, Barcelona, (premi Salvador Espriu per a poetas joves).

*1989: antologat dins "Ser del segle" (Antologia dels nous poetes catalans), a cura de David Castillo, Editorial Empúries, Barcelona.

1989 : ressenyat dins "Fahrenheit 212" (una aproximació a la literatura catalana recent), a cura de Joan Orja, Edicions de la Magrana, Barcelona.

1990: "Himnes", Edicions Alfons el Magnànim, València, (becat per la Diputació Provincial de València).

1991: antologat dins "Camp de mines" (Poesia catalana al País Valencià, 1980-1990), a cura de Francesc Calafat, Edicions de la Guerra, València.

1992: traducció de "El naufragi del Deutschland", de Gerard Manley Hopkins, Edicions de la Guerra, València.

EL PAISATGE QUE ET VA VEURE NAIXER

Escolta aquesta mar, la teua pròpia fe
en l'ostensible . Llàstima d'ahir,
memòries i dubtes. Un vaivé
empedreït d'escuma fonda bat
a penes l'aigua: no la saps. Que et diga que ets
i te'n recordes. Sona l'immens a dintre el corn.

Aquesta llum malmet desig i càntic.
" Ah, que romantic! -quasi modernista!"
Ni tan mort, ni tan difunt. Ni tan sols
sóc romàntic cintura cap amunt.

Uit anys han ja passat, amb l'amplitud
de tants dies com vaig llavors saber,
tota la pensa quasi inconeguda
pel record de la bona vida. Així
per mi va ser, relíquies sagrades,
i per tothom que pretenia a prop
les vostres harmonies. Aleshores
lluïa l'horitzó, o l'escot llegit
als mots d'una lliçó molt ben apresada,
mentre els ocells solcaven l'aire extens
a penes cald , de tan novell, llanguia
poc abans de l'esbarjo. L'entrepà
substituïa dubtes per angúnies
al baf fosforescent del bar, reclosos
d'una pluja sobtosa. Ara no
badalla l'home en temps d'amar que vaig
esdevenir, ni jo me n'adonava.
Tal volta, tornaré d'entre l'esbart
menys dòcil que s'estrena a poc a poc,
gràcilment dominant . Car, en el fons,
teniu l'olor del guix i la pissarra
plena d'obscuritats i de paraules
tendres, ai las! com no ? " literatura ".
Mire, doncs, el passeig gebrat, tremole

en l'alè de la llum multiplicada,
m'avinc, guanyat i pulcre, perquè riguen
a cada abril les belles criatures.

I trobe el que jamai no vaig buscar,
pas rere pas, al sol, de les memòries
l'hoste fràgil, la causa d'aquest món.

E U S K A D I

AURELIA ARKOTXA MORTALENA

Nada em Baigorri (Euskadi Norte) no ano 1953.

Estudios: "Maitrise d-Espagnol". "Doctorat ès Lettres". "Etudes Basques".

Na actualidade é profesora na Universidade de Bordeaux e Baiona.

DUNDU

Itsas sabeletik zelakanteak
 Jalgi, arrain sistadunak, izadi
 Beldurgarriak,ikaragarriak,
 Animale berde begi gorriak
 Hondartzan utzi zituzten aztarnak
 Haize izigarria altxatu
 Uhain goibela kaskotik zimurtu
 Eta izurtu. Itsas bazterreko
 Harkaitz gorrilun itzaletarik
 Agertu, emeki, diplodokuzen
 Mutur luze leunak.Lur arraildua
 Burrunbaka ikaratu, ideki.
 Urtzitik erori argizagiak,
 Izar galduak meteoritoak.
 Denbora ahantzietako legarrak
 Kiskaili eta hil zuhaitz bitxiak.
 Garai ixilduetako hormak urtu,
 Urak ailegatu gailurretara.

Orhoimen gordeetako ilargiak
 berriz piztu. Zeru osinak zabaldu.
 Gure oin biluzien erresto hotza
 Urak legar hezean idetsi du.

VENEZIAKO LAU GATUAK

Dakuskit lau gatu

uraren ertzean

Erdi lo borobil

trankil eta leun

Eguna hasten da

Juduen Ghettoan

Goizeko zortziak

ez dakit xuxen nun

Behar bada hemen

ez dakit xuxen gaur

ESCURIDADE SONORA *

** DUNDU: Onomatopeia impossível de tradução, o seu significado é por umha banda, tempo sem sol nem choiva; e por outra o azul e o resonante, é, "segum parece, umha aplicação ò sentido da vista do que se sente polo sentido do oido" (Diccionario P.Lhande)*

ESCURIDADE SONORA

Sairom os celacantos do fundo dos mares / Os peixes espinha, os seres temidos, espantosos, / Os animais verdes de olhos fulgurantes. / Deixarom seus rastros na praia. / O vento tremendo alçou-se, / A escuridade da onda enrugou-se, / E rolou-se. Lentamente surgindo desde as sombras / Das rochas vermelhom que bordam a beira, / Aparecerom os fucinhos longos e macios / Dos diplodocos. A terra fendida / Tremeu com estrondo e abriu-se. / Os astros cairom do firmamento, / As estrelas perdidas, os meteorites. / A areia dos tempos esquecidos / Calcinou e matou os estranhos árvores. / Derreterom-se as galeiras das idades silenciosas, / As águas alcançarom os cumes. / As luas das memórias ocultas / Voltarom a acender-se. Dilatarom-se os buracos pretos. / Na, areia húmida, a água tragou-se / A pegada fria dos nossos pés descalços

OS QUATRO GATOS DE VENEZA

Vejo quatro gatos / as beiras da água / Meio durmidas / tranquilas e lisos / Irrompe o dia / em o Ghetto Judeo / Som as oito da manhã / nom sei exactamente onde / Quiçá cá / Nom sei quando exactamente

JUAN CRUZ IGERABIDE SARASOLA

Nado em Aduna (Gipuzkoa) no ano 1956.

Licenciado em Filologia.

Na actualidade imparte aulas na Universidade do Pais Basco.

AITONA

Txalupari eragiteko
 arraunak erabitzen ditu aitonak
 poliki-poliki.

Itsasoa bare dagoelarik,
 urari matte-matte eginez bezala
 pasatzen du arrauna atzera;
 eta gero, uretan murgiltzean,
 kontuz eragiten dio.

Horrela barneratzen da
 itsasoan aurrean

Hurrena, txalupa geldituz,
 arrainei ogiapurrak botatzen dizkie eta,
 leunki hitzeginez, paperetan bilduriko opila
 uzten die uretan,
 hor nonbait urperatu zen
 bere semearenganaino
 eraman dezaten.

O AVO

*O avó utiliza os remos / devagar / para impulsar a barca / O mar está calmo / o avó retrocede o remo / coma acariciando um cabelo rizado / e, ao introduzi-lo na água, /
 impulsa-o com muito jeito. / Assim avança mar adentro / Detem a barca; / arroja migalhas de pão aos peixes / e falando-lhes com doçura, / entrega-lhes um bolo de pão embrulhado em papel / para que lhe lo levem / a seu filho / que um dia arrebatara-lho / a tempestade*

HERIO

Hostoak lasai daude
enbor ebakitik zintzilik.
Ezin dute igerri
laster zuhaitzizerdirik
ez zaiela iritsiko
eta egarritan lehortuko direla
emeki-emeki

MORTE

As folhas de um / árvore talado / descansam plácida-mente / Nom podem adivinhar / que, aginha, / ja nom lhes chegará a seiva; / Nom podem adivinhar / que murcharam-se de sede / lentamente.

P O R T U G A L

JOSE MANUEL MENDES

Nasceu em Luanda, no ano 1949. Escritor / Advogado. Foi professor e deputado. Presidente da Associação Portuguesa de Escritores.

Numerosos recitais de poesia, designadamente em Lisboa, Coimbra, Aveiro, Braga, Espinho, Porto, Viana do Castelo, Evora, Almada, Pau, Genève, Ottawa, Vigo, Madrid. Textos traducidos e publicados em diversos paises.

Principais Títulos Publicados:

SALGEMA (poesia), 1969. A ESPERANÇA AGREDIDA (poesia), 1973. POR UMA LITERATURA DE COMBATE (crítica literária), 1975. PEDRA A PEDRA (poesia), 1977. OMBRO, ARMA! (romance), 1984. OS DIAS DO TRIGO (poesia), 1980. LIMIAR DA TERRA (poesia), 1983. O DESPIR DA NEVOA (romance), 1984. DEPOIS DE OLHAR (poesia), 1986. MASTROS NA AREIA (evocações), 1987. O HOMEM DO CORVO (contos), 1988. LES PORTS INACHEVES (poesia), 1991. ROSTO DESCONTINUO (antologia de poesia), 1992.

PLUMAS

não saberemos de onde vieram
dançavam na noite frágil:
maré de ervas à luz da brisa

que pomos de oiro afagariam
com os braços assim erguidos
e navegantes?

nuvens violáceas orvalhos de outras cores
arenda da água nos instrumentos
da utopia

palavras como remos como corças
cantadas doadas
plumas novíssimas do coração

não saberemos porque se nublavam os astros
ao vê-los incandescer de trigo
os dedos jubilosos

e o mar ali:
quase eterno
nas margens fascinadas do momento

RAIZ

as fontes bebem nessas mãos
o primeiro esplendor
da imobilidade

por elas mudam de estrela
e da cigarra
erguem vitrais: filtros de areia
desenhando as cores

há uma mulher entre os abrunheiros:

uma raíz votiva
e deslumbrada

FERNANDO MACIAS

Nasceu em Freixo de Espada-à-Cinta (a terra de Guerra Junqueiro), em Trás-os-Montes, no ano 1948. Viveu algum tempo em Euskadi. Director da Associação dos Jornalistas e Homens de Letras de Porto. Publicou os livros de poemas: PEDAÇOS DE ALMA, 1987. A SELVA NAS ASAS, 1989. GESTOS DE AMANHECER, 1992. Este último livro obteve o Prémio Nacional de Poesia da Vila de Fanzeres.

Tinha ração a raiz
nada sei da terra filosofava
nos galhos da figueira o rasto
com a cidade suspensa na íris

Era a voz de meu avô aquele agosto
quando deflagrava fogos extintos
na sequiosa horta das descobertas

Ainda tenho a noite à lareira
o escano da casa do silencio
onde habito o longe de ser aqui

O que fago aqui no poema de Rilke
sem coração
para esta máscara

Minto à alma a paixão de não estar triste
Mas estou triste

Tenho a língua cortada de escrever as árvores
E sou a contínua pedra

O que faço na crista do vulcao
sao séculos
onde mato a idade

Inexpugnável
E só a metálica muralha
do não ser

JOSE VIALE MOUTINHO

repouso a cabeça no teu regaço, perdem-se
os olhos nas paredes de um quarto escuro,
o vento cessou, a areia pertence aos outros,
ondulam as cortinas e cheira a pôdre;
eis as ruas da cidade com os esgotos
a céu aberto. conheço-te, parva naturalia,

escreves os meus sonhos mais terríveis.
não é verdade nenhum desses momentos.
o vento cessou? a areia pertence aos outros?
e os estranhos guardas postados aí,
em plena praça da liberdade, guardam
a estátua ou as palavras de injúria?

escrevo-te, possibilidade de voo, animal
de asas contra o sol, unhas, dentes, armas
de quem se nega. eis os documentos,
os atestados de uma vida, as moscas
pousadas no retábulo da minha infância:
nao me sabia tao perdido, escrevo-te.

em que acredito, não nos teus gestos
desesperados, não nas palavras consen-
tidas, sequer nas sombras do mundo.
escrevo-te, apontamentos de um deus
perdido, entre as grades, hábil pássaro
empalhado, livro em péssimo estado.

entre as pedras castanhas aqui,
a música metida numa garrafa azul,
dessas de plástico, como as águas mansas
no supermercado. guardador de penedias
batidas pelo mar, um dia as praias,
os lixos de longínquos povos perdidos,

eis a orla, cobre-a não importa o quê,
mesmo a ausencia procede do horizonte,
eis o testamento dos meus poetas preferidos,
alinho as conchas, as algas, os detritos,
deixo as maçãs abandonadas no mar:
é como se o teu rosto saísse dos céus

FRANCISCO DUARTE MANGAS

Nasceu em Rossas (Vieira do Minho), em 1960. Jornalista na revista de Noticias Magazine e do suplemento sem Fronteiras (Jornal de Noticias / Faro de Vigo). Publicou dois livros de poesia: CAVALO DENTRO DA CABEÇA (1985) e ESPECIES CINEGETICAS (1987) e ANTOLOGIA POETICA DE JOAO PENHA (1991). Figura nas obras colectivas UM POSTAL PARA LUANDA, A ILHA DOS AMORES e em antologias do Festival da Poesia no Condado. Adaptou para o teatro o romance O BALIO DE LEÇA de Arnaldo Gama.

O TEMPO E A AGUA

(Primavera)

A leve libelinha
pousada no nenúfar

a sabedoria que me resta
dos livros da escola

(Verão)

O silêncio da água
esconde-se nos raízes
dos plátanos

(recolectores de coisas simples
o destino enfim dos meus olhos)

(Outono)

As folhas dos plátanos
esvoaçam sobre o rio

algumas pousam na água

para amortalhar

o sono dos peixes

(Inverno)

O pesadelo do rio
transborda as margens

ÍNDICE

	<u>Páxina</u>
Historia	5
To be or not to be	7
GALIZA	9
Rafa Vilhar	11
Marta da Costa	17
Claudio Rodríguez Fer	23
Xose M. Alvarez Caccamo	27
Maria Xesus Pato	31
Margarita Ledo Andion	35
Anxeles Penas	39
Ramon Caride Ogando	43
Xoaquin Agulla Pizcueta	47
Manolo Forcadela	53
X. Anton L. Dobao... ..	59
Ramiro Fonte	65
Xela Arias	69
PAISOS CATALANS	75
Emili Rosales	77
Isidre Martinez I Marzo	83
EUSKADI	89
Aurelia Arkotxa Mortalena	91
Juan Cruz Igerabide Sarasola	95
PORTUGAL	101
Jose Manuel Mendes	103
Fernando Macias	107
José Viale Moutinho	111
Francisco Duarte Mangas	117
Agradecemento	122

Expresamos o nosso mais fundo agradecemento a :

Associaçom de Escritores em Lingua Catalana

Associaçom de Escritores Bascos

Associaçom Portuguesa de Escritores

Associaçom de Xornalistas e Homes de Letras de Porto

Associaçom de Escritores de Lingua Galega

sem cuja colaboraçom nom sería posivel ofertar esta mostra poética.

Galiza, outono de 1992